Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0080

Flaggskeppsprojekt av gemensamt intresse när det gäller det europeiska försvaret

Europaparlamentets resolution av den 11 mars 2026 om flaggskeppsprojekt av gemensamt intresse när det gäller det europeiska försvaret (2025/2144(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), särskilt artikel 42.2 och 42.3,

– med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), särskilt artiklarna 2, 107.3 b, 114 och 346,

– med beaktande av artikel 2 e i protokoll nr 10 om det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco), inrättat genom artikel 42.6 i EU-fördraget, och den gemensamma anmälan om Pesco som undertecknades av ministrarna i 23 EU-medlemsstater den 13 november 2017,

– med beaktande av Versaillesförklaringen, som antogs vid stats- och regeringschefernas informella möte den 11 mars 2022, särskilt punkt 22,

– med beaktande av *En strategisk kompass för säkerhet och försvar – För ett EU som skyddar sina medborgare, värden och intressen och bidrar till internationell fred och säkerhet*, som godkändes av rådet den 21 mars 2022 och som Europeiska rådet ställde sig bakom den 25 mars 2022,

– med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 18 maj 2022 om analysen av investeringsgapet på försvarsområdet och vidare åtgärder (JOIN(2022)0024),

– med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 10 mars 2023 *EU:s rymdstrategi för säkerhet och försvar* (JOIN(2023)0009),

– med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 5 mars 2024 *En ny strategi för europeisk försvarsindustri: uppnå EU-beredskap genom en lyhörd och motståndskraftig europeisk försvarsindustri* (JOIN(2024)0010),

– med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 21 februari 2025 *EU:s handlingsplan för kabelsäkerhet* (JOIN(2025)0009),

– med beaktande av den gemensamma vitboken från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 19 mars 2025 *Gemensam vitbok om europeisk försvarsberedskap 2030* (JOIN(2025)0120),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697 av den 29 april 2021 om inrättande av Europeiska försvarsfonden[1],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/2643 av den 16 december 2025 om inrättande av programmet för europeisk försvarsindustri och en ram med åtgärder för snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter[2] (Edip-förordningen), särskilt kapitel IV om europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse,

– med beaktande av kommissionens förslag till rådets förordning av den 19 mars 2025 om inrättande av instrumentet säkerhetsaktion för Europa (Safe) genom förstärkning av europeisk försvarsindustri (COM(2025)0122),

– med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning av den 22 april 2025 om ändring av förordningarna (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153, (EU) 2023/1525 och (EU) 2024/795 vad gäller incitament till försvarsrelaterade investeringar i EU:s budget för genomförande av ReArm Europe (COM(2025)0188),

– med beaktande av rådets förordning (EU) 2025/1106 av den 27 maj 2025 om inrättande av instrumentet säkerhetsaktion för Europa (Safe) genom förstärkning av den europeiska försvarsindustrin[3],

---

1 EUT L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

2 EUT L, 2025/2643, 29.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj.

3 EUT L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj.

– med beaktande av det gemensamma meddelandet av den 16 oktober 2025 från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik *Färdplan för försvarsberedskap 2030 – för att bevara freden* (JOIN(2025)0027),

– med beaktande av rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp av den 8 december 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel[4],

– med beaktande av kommissionens underlagsdokument av den 29 september 2025 om en färdplan för försvarsberedskap 2030,

– med beaktande av rapporten till rådet av den 11 april 2025 från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik *Årlig lägesrapport om genomförandet av den strategiska kompassen för säkerhet och försvar*,

– med beaktande av Europeiska rådets slutsatser av den 22 och 23 juni 2017, särskilt slutsatserna i punkt 8 om Pesco, och av den 6 mars 2025, särskilt i punkt 3 f,

– med beaktande av slutsatserna från Europeiska rådet den 23 oktober 2025,

– med beaktande av EU-medlemsstaternas nationella säkerhetsstrategier,

– med beaktande av Europeiska revisionsrättens yttrande 02/2024 av den 3 oktober 2024 över förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet för europeisk försvarsindustri och en ram med åtgärder för snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter (Edip), särskilt punkt 42,

– med beaktande av årsrapporten för 2024 från Europeiska försvarsbyrån samt dess rapport av den 14 november 2023, *The 2023 EU Capability Development Priorities*, och 2024 års rapport, *Coordinated Annual Review on Defence*,

– med beaktande av lägesrapporten från Pescos sekretariat från september 2025 om Pesco-projekt,

– med beaktande av Mario Draghis rapport av den 9 september 2024 om den europeiska konkurrenskraftens framtid och kapitel 4 om ökad säkerhet och minskat beroende,

---

4 EUT L 335, 13.12.2008, s. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj.

– med beaktande av Enrico Lettas rapport av den 17 april 2024, *Much more than a market*, särskilt kapitel 3, *A single market to play big: scale matters*,

– med beaktande av Sauli Niinistös rapport av den 30 oktober 2024, *Safer Together: Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness*, särskilt kapitel 7,

– med beaktande av EU:s och Natos gemensamma förklaring om samarbete av den 10 januari 2023,

– med beaktande av förklaringen från toppmötet i Haag som deltagande Natomedlemsländers stats- och regeringschefer antog vid Nordatlantiska rådets möte i Haag den 25 juni 2025,

– med beaktande av den tionde lägesrapporten av den 10 juni 2025 om genomförandet av den gemensamma uppsättning förslag som EU:s och Natos råd ställde sig bakom den 6 december 2016 och den 5 december 2017,

– med beaktande av de program för samarbete om materiel som förvaltas av Organisationen för gemensamt försvarsmaterielsamarbete (Occar),

– med beaktande av sin resolution av den 12 mars 2025 om vitboken om det europeiska försvarets framtid[5], särskilt punkterna 4 och 58,

– med beaktande av sin resolution av den 2 april 2025 om genomförandet av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken – årsrapport 2024[6], särskilt punkt 46,

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av yttrandet från utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för säkerhet och försvar (A10-0014/2026), och av följande skäl:

A. De utmaningar som följer av tillbakagången för fred och säkerhet i världen, av Rysslands fortsatta anfallskrig mot Ukraina och av framväxten av nya och föränderliga hot mot EU:s säkerhet, kräver att EU och medlemsstaterna avsevärt ökar försvarsinvesteringarna för att utveckla militära förmågor och underrättelseförmågor som gör det möjligt att försvara suveräniteten, självständigheten och den territoriella integriteten samt främja avskräckningsförmågan och

---

5 EUT C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

6 EUT C, C/2025/4389, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4389/oj.

även att agera och reagera självständigt eller i partnerskap med sina allierade, särskilt inom Nato, på omedelbara och framtida hot.

B. Det ökande antalet attacker mot europeisk kritisk infrastruktur, inbegripet cyberattacker och sabotage, hotar allvarligt det dagliga livet och den ekonomiska verksamheten i hela EU och kräver samordnade EU-insatser genom storskaliga europeiska projekt.

C. Krigföringen, där konventionella vapen historiskt sett har varit förhärskande, verkar utvecklas i riktning ”från stål till nät”. Cyberförmågor och nätverksoperationer införlivas i allt högre grad i krigföringen, och krigföringsstrategier omvandlas genom ny teknik och artificiell intelligens (AI) och är inte längre begränsade till massiv eldkraft och storskaliga konfrontationer utan går mot miniatyrisering och decentralisering av system, vilket framgår av användningen av drönare och drönarsvärmar på alla områden, av AI-baserade vapen, smarta minor samt bärbara robotsystem på slagfält. Stridsflygplan, fartyg, artilleri, stridsvagnar och markfordon blir alltmer utsatta för precisionsanfall och behöver därför bättre skydd, eftersom de fortfarande är nödvändiga för militära operationer och säkerhetsinsatser. Det finns fortfarande behov av att tillverka och sätta in traditionella vapensystem och ammunition, vid behov i stor skala.

D. Detta nya konfliktparadigm innebär att ingen region i EU är undantagen från potentiella hot om aggression, störningar, desinformation, psykologisk omstörtande verksamhet eller hybridattacker. Strategiska förberedelser för en långvarig konflikt är fortfarande avgörande för att säkerställa långsiktig resiliens på säkerhets- och försvarsområdet.

E. Rymden håller på att bli ett alltmer överbelastat och omtvistat strategiskt område med en ökande användning av både jord- och rymdsegment som vapen. Nato har erkänt rymden som det femte strategiska operativa området och erkänner de ökande säkerhetsutmaningarna när det gäller rymden och följaktligen behovet av att göra den säkrare.

F. I det gemensamma meddelandet av den 5 mars 2024 om en ny strategi för europeisk försvarsindustri betonade kommissionen att endast 18 % av EU-medlemsstaternas totala utgifter för materiel avsattes för EU:s gemensamma upphandling av försvarsmateriel 2022, vilket är långt under det nuvarande kollektiva riktmärke på 35 % som medlemsstaterna fastställde 2007 i Europeiska försvarsbyråns styrelse på ministernivå. I färdplanen för försvarsberedskap 2030 – för att bevara freden fastställs målet att minst 40 % av försvarsupphandlingarna ska vara gemensamma upphandlingar senast i slutet av 2027. För att öka den europeiska försvarsindustrins kapacitet uppmanade Europeiska rådet den 23 oktober 2025 medlemsstaterna att i allt högre grad rikta

försvarsinvesteringarna mot gemensam utveckling, produktion och upphandling med stöd av Europeiska försvarsbyrån. Samordning av insatser mellan medlemsstaterna för att säkerställa en effektiv resursfördelning, minska fragmenteringen och påskynda utvecklingen av innovativ försvarsteknik är avgörande för inrättandet av en marknad som är fullt operativ. För att uppnå dessa mål krävs starkare incitament och en minskning av de administrativa bördorna, samtidigt som man säkerställer att samarbetet förblir marknadsdrivet och baserat på krav på försvarsförmågor och på EU:s, medlemsstaternas och Natos kompletterande processer för försvarsplanering.

G. ”Europeiska flaggskepp för beredskap”, som de presenteras i färdplanen för försvarsberedskap 2030 – för att bevara freden, har sin grund i en övergripande försvarsstrategi som omfattar både skydd mot direkta militära attacker och beredskap för hybridhot. De utgör en möjlighet till att främja innovation, interoperabilitet och konkurrenskraft inom EU:s försvarsindustri genom att utveckla innovativa gemensamma industriella partnerskap för spetsteknik, avsevärt stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och göra den mindre beroende av teknik från tredjeländer.

H. De medlemsstater som ligger vid EU:s östra gräns är de som är mest utsatta för allvarliga hot och de är avgörande för säkerheten i EU som helhet. I slutsatserna av den 23 oktober 2025 noterade Europeiska rådet att de omedelbara hoten mot EU:s östra flank och tillhandahållandet av konkret stöd till medlemsstaterna måste prioriteras. I färdplanen för försvarsberedskap 2030 – för att bevara freden framhävs initiativet för europeiskt drönarförsvar och bevakningen av östra flanken som de initiativ som ska inledas först. Bevakningen av östra flanken ska enligt förslaget stärka EU:s östra gräns genom att integrera förmågor för mark-, sjö- och luftförsvar med ändamålsenliga och moderna system och tekniker för drönarbekämpning som också är avgörande för initiativet för ett europeiskt drönarförsvar.

I. Slutanvändarna av försvarsrelaterade produkter är i första hand medlemsstaternas nationella väpnade styrkor och medlemsstaterna kan därför endast överväga att öka investeringarna i försvarsindustriprojekt om dessa projekt avser utveckling av militära förmågor av gemensamt intresse för de väpnade styrkorna. I artikel 346 i EUF-fördraget fastställs att varje medlemsstat får vidta sådana åtgärder som den anser nödvändiga för att skydda väsentliga säkerhetsintressen i fråga om tillverkning av eller handel med vapen, ammunition och krigsmateriel.

J. I den strategiska kompassen för säkerhet och försvar fastställs målet att utveckla incitament för att stimulera medlemsstaternas samarbetsinriktade investeringar i gemensamma projekt och den

gemensamma upphandlingen av försvarsförmågor som utvecklas på ett samarbetsinriktat sätt inom EU.

K. I förordning (EU) 2025/2643 om inrättande av programmet för europeisk försvarsindustri (Edip) föreskrivs genomförandet av europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse. Europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse består av samarbetsinriktade industriprojekt som syftar till att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft i hela unionen och samtidigt bidra till utvecklingen av medlemsstaternas militära förmågor, som är kritiska för unionens säkerhets- och försvarsintressen, och främja öppen och modulär struktur, innovation med dubbla användningsområden och gränsöverskridande deltagande av små och medelstora företag samt midcap-bolag på alla operativa områden, närmare bestämt land-, sjöfarts-, luftfarts-, rymd- och cyberområden. Programmet för europeisk försvarsindustri omfattar också strukturerna för europeiska försvarsmaterielprogram, en ny rättslig ram som kan användas för samarbetsinriktade försvarsinitiativ inom ramen för flaggskeppsprojekt.

L. Såsom betonas i färdplanen för försvarsberedskap 2030 – för att bevara freden, är och förblir Ukraina Europas första försvarslinje och utgör en integrerad del av Europas försvars- och säkerhetsstruktur. Samarbete mellan EU:s och Ukrainas försvarsindustrier, särskilt inom ramen för flaggskeppsprojekt eller europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse, är av stor betydelse för de respektive marknaderna, för konkurrenskraft och innovationspotential.

1. Europaparlamentet erkänner att den allmänna ökningen av försvarsutgifterna bland EU:s medlemsstater är en tydlig återspegling av beslutsamheten att reagera på den försämrade säkerhetsmiljön genom att förbättra de militära förmågorna, förstärka avskräckningsförmågan och stärka det kollektiva engagemanget för europeiskt och transatlantiskt försvar. Parlamentet noterar att vissa medlemsstater, särskilt de som är belägna vid EU:s östra gräns, har uppnått eller överskridit Natos utgiftsmål om att avsätta 2 % av BNP till försvarsutgifter i slutet av 2025.

2. Europaparlamentet erkänner också att en förstärkning av Europas säkerhet och försvar inte bara kräver en ökning av de nationella försvarsutgifterna utan även en omfattande övergång till större samordning, effektivitet och integration på sättet som medlemsstaterna utvecklar, skaffar resurser till och genomför försvarspolitiken. Parlamentet betonar att denna övergång från en huvudsakligen nationell försvarsstrategi till en gemensam förståelse av unionens gemensamma hållning gällande säkerhet och avskräckningsförmåga måste genomföras med full respekt för

medlemsstaternas suveränitet och deras befogenheter på säkerhets- och försvarsområdena, i enlighet med artikel 4.2 i EU-fördraget.

3. Europaparlamentet konstaterar att EU och medlemsstaterna, trots ökade försvarsinsatser, fortfarande ställs inför ständiga brister när det gäller strategiska kollektiva förmågor, lednings- och kontrollstrukturer och hållbar militär kapacitet. Parlamentet framhåller särskilt att medlemsstaterna har fastställt följande inledande prioriterade förmågebrister[7]: luft- och robotförsvar, artillerisystem, robotar och ammunition, drönare och system för drönarbekämpning, strategiska stödresurser, bland annat när det gäller rymdinfrastruktur och kritisk infrastruktur, militär rörlighet, cyberkrigföring, AI-krigföring och elektronisk krigföring, markstrider samt sjöfartsskydd. Parlamentet understryker att dessa brister avsevärt begränsar EU:s och medlemsstaternas förmåga att främja avskräckningsförmågan och upprätthålla ett långvarigt storskaligt försvarsengagemang med en ökande sannolikhet för hybridkrigföring och konventionell krigföring. Parlamentet efterlyser brådskande åtgärder för att hantera denna kritiska brist på förmågor genom ökat samarbete både när det gäller både strategiska och industriella frågor, samordnad planering och riktade investeringar för att säkerställa försvarsberedskap. Parlamentet erkänner de insatser som gjorts av berörda parter i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen för att hantera dessa utmaningar.

4. Europaparlamentet betonar att det för att avhjälpa dessa förmågebrister krävs utveckling av självständiga strategiska stödresurser, utan vilka medlemsstaternas väpnade styrkor inte kan genomföra gemensamma militära insatser på ett ändamålsenligt sätt. Parlamentet rekommenderar i detta avseende att man tar fram en säker och trygg gemensam struktur för ledning, kontroll, kommunikation, underrättelseverksamhet, övervakning, målinsamling och spaning samt gemensamma försvarsförmågor på områdena rymd, strategisk flygtransport och sjötransport, lufttankning samt kemiskt, biologiskt, radiologiskt och nukleärt riskförebyggande. Parlamentet lovordar Europeiska försvarsbyråns arbete, som tillhandahåller en översikt och analys av EU:s försvarslandskap och ger rekommendationer om möjligheter till samarbete om utveckling och förvärv av förmågor genom prioriteringarna för förmågeutveckling och den samordnade årliga försvarsöversikten.

5. Europaparlamentet påminner om att Nato och EU har kompletterande, samstämmiga och ömsesidigt förstärkande roller. Parlamentet efterlyser ett större engagemang i samarbetet mellan EU:s medlemsstater och Natoallierade, i enlighet med den tredje gemensamma förklaringen av den 10 januari 2023 om samarbete

---

7 Enligt förteckningen på sidan 3 i det gemensamma meddelandet *Färdplan för försvarsberedskap 2030 – för att bevara freden*,

mellan EU och Nato, i syfte att utveckla försvarsförmågor och avhjälpa befintliga brister. Parlamentet framhåller att alla europeiska insatser i detta avseende bör göras i nära samordning med Nato, i syfte att stärka det industriella samarbetet och interoperabiliteten. Parlamentet efterlyser ett ökat europeiskt engagemang i Natos befintliga samarbetsstrukturer och påminner också om behovet av att säkerställa samstämmighet i resultaten mellan EU:s planeringsprocess för förmågeutveckling och Natos planerings- och översynsprocess. Parlamentet efterlyser förbättrad interoperabilitet för militär utrustning mellan EU:s medlemsstater och Natoallierade, särskilt genom att säkerställa kompatibilitet mellan standarder och specifikationer.

6. Europaparlamentet erkänner att det finns omedelbara försvarsbehov som behöver fortsätta att tillgodoses med leveranser eller stöd från länder utanför EU. Parlamentet betonar vidare att den europeiska säkerheten fortfarande är starkt beroende av försvarsindustrin i länder utanför EU. Parlamentet betonar att det i den nuvarande geopolitiska situationen och med tanke på EU:s krav på att ta ett större ansvar för försvaret finns ett behov av en hanterad och gradvis övergång från beroende av länder utanför EU till ett strategiskt oberoende och en förstärkning av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Parlamentet instämmer i målet att i möjligaste mån avsevärt minska eller gradvis fasa ut beroendet av tillverkare och leverantörer utanför EU, inbegripet på området råvaror och sällsynta jordartsmetaller som är avgörande för EU:s strategiska oberoende och försörjningstrygghet och där likvärdiga lösningar finns eller kan tas fram inom EU. Parlamentet efterlyser därför åtgärder för att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och öka dess konkurrenskraft, bland annat genom en ambitiös och dynamisk EU-preferens för försvarsupphandling, öppna och konkurrenskraftiga marknader för EU-företag, gränsöverskridande industriellt samarbete inom EU och med betrodda och likasinnade partner samt rättvis tillgång till upphandling för små och medelstora företag.

7. Europaparlamentet framhåller att utan inrättandet av en fullt fungerande inre EU-marknad för försvarsprodukter och försvarstjänster är risken att ökningen av nationella utgifter för försvar slösas bort på grund av ineffektivitet och på så sätt bidrar till ytterligare fragmentering inom den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att stärka den gemensamma försvarsupphandlingen och förbättra samarbetet om utveckling av försvarsförmågor för att förbättra interoperabiliteten och utbytbarheten, säkerställa en effektiv resursfördelning, stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, locka privata investeringar, minska fragmenteringen på EU:s försvarsmarknad och minska mångfalden av olika försvarsprodukter som tillgodoser liknande operativa behov i hela unionen. Parlamentet betonar att upphandlingar inom ramen för

flaggskeppsprojekten bör utföras gemensamt av de deltagande medlemsstaterna, och att flaggskeppsprojekten bör bidra till målet att 40 % av försvarsupphandlingarna ska vara gemensamma upphandlingar senast i slutet av 2027.

Utveckling av försvarsförmågor genom flaggskeppsprojekt på prioriterade områden

8. Europaparlamentet erkänner förslaget från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om att lansera ett antal inledande europeiska flaggskepp för beredskap, som en del av färdplanen för försvarsberedskap 2030 – för att bevara freden. Parlamentet noterar att Europeiska rådet har ställt sig bakom denna färdplan och att medlemsstaterna har åtagit sig att utveckla fyra inledande europeiska flaggskepp för beredskap: initiativet för ett europeiskt drönarförsvar, bevakningen av östra flanken, det europeiska luftförsvaret och den europeiska rymdförsvarsskölden. Parlamentet noterar att dessa föreslagna flaggskeppsprojekt omfattar ett mycket brett spektrum av försvarsförmågor. Parlamentet noterar vidare att de har en övergripande karaktär och att de bidrar till unionens hela spektrum av säkerhetsintressen. Parlamentet uppmanar därför kommissionen, de deltagande medlemsstaterna och Europeiska försvarsbyrån att tydligt fastställa de specifika målen, tidsplanen och delmålen för genomförandet, finansieringsförslag, styrningsmekanismer, teknisk omfattning samt den förväntade storleken på vart och ett av dessa projekt. Parlamentet betonar att det behövs ett operativt koncept och tydlig styrning för att fastställa vem som gör vad, särskilt när följderna är gränsöverskridande, till exempel när en fientlig drönare flyger från en medlemsstat till en annan. Parlamentet betonar att utformningen och genomförandet av dessa projekt bör vara övergripande och säkerställa att de utöver avancerad teknik omfattar konventionella försvarskomponenter, i syfte att garantera operativ hållbarhet i händelse av utdragna konflikter. Parlamentet uppmanar de deltagande medlemsstaterna att säkerställa att delmålen för varje projekt uppnås, slutföra de förmågekoalitioner som beskrivs i färdplanen och göra sitt yttersta för att snabbt lansera flaggskeppsprojekt, i enlighet med Europeiska rådets slutsatser av den 23 oktober 2025.

9. Europaparlamentet välkomnar den föreslagna strategin för initiativet för ett europeiskt drönarförsvar som syftar till att ta fram ett tekniskt avancerat system i flera lager, med driftskompatibla förmågor för att upptäcka, följa och neutralisera drönare samt förmågor för att engagera markmål med hjälp av drönarteknik för precisionsanfall. Parlamentet är medvetet om att förmågor för drönarbekämpning bör vara helt driftskompatibla och sammankopplade mellan medlemsstaterna för att säkerställa lägesuppfattning på EU-nivå samt EU:s medlemsstaters förmåga att agera tillsammans och säkra kritisk infrastruktur i samarbete med Nato. Parlamentet noterar

utmaningarna med att få till stånd ett funktionellt system för försvar mot drönare inom ramen för detta initiativ och begär därför att man som ett inledande steg ska genomföra pilotprojekt med ett mindre antal medlemsstater, för att övergå till en 360-gradersstrategi när systemen väl är tillräckligt operativa och ändamålsenliga för att kunna användas i större omfattning.

10. Europaparlamentet betonar att flaggskeppsprojekt bör beakta de särskilda kraven på försvar och avskräckning vid EU:s östra flank. Parlamentet välkomnar den strategi som föreslås för bevakningen av östra flanken och som är utformad för att bygga upp kapaciteten i de medlemsstater som gränsar till Ryssland att möta en rad olika hot och risker, inbegripet hybridhot, användning av Rysslands skuggflotta för att genomföra sabotage och övervakning samt risken för väpnade angrepp. Parlamentet framhåller att strategin består i att integrera de fyra delarna markförsvar, lägesuppfattning, system för luftförsvar och drönarbekämpning samt sjöfartsskydd i Östersjön och Svarta havet. Parlamentet stöder det föreslagna målet att inrätta en heltäckande gränsförsvarsförmåga och på så sätt bidra till hela unionens säkerhet, med system för övervakning av flera områden, förmågor för drönare och drönarbekämpning, förmågor för elektronisk krigföring, precisionsattacksystem och reaktionssnabb operativ samordning. Parlamentet efterlyser åtgärder för att stärka den funktionella resiliensen, förstärka åtgärder för infrastrukturskydd och cyberförsvarsförmågor samt säkerställa regional interoperabilitet och fullständig operativ beredskap i händelse av kris.

11. Europaparlamentet betonar att flaggskeppsprojekt utgör en viktig möjlighet att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, effektivitet och innovationskapacitet. Parlamentet erkänner behovet av att fastställa en allmänt överenskommen definition av ”flaggskeppsprojekt av gemensamt intresse” som storskaliga, alleuropeiska samarbetsinitiativ där så många medlemsstater som möjligt deltar i utvecklingen av försvarsförmågor och industriell utveckling, inbegripet strategiska stödresurser inom en gemensam ram såsom Edip, och som gör det möjligt att identifiera och genomföra dem på ett samstämmigt sätt inom EU:s försvars- och industripolitik. Parlamentet understryker att en definition av flaggskeppsprojekt är nödvändig för att säkerställa ett ändamålsenligt samarbete mellan medlemsstaterna, slå samman resurser för att hantera kritiska förmågebrister och röra sig mot en verklig europeisk försvarsunion.

12. Europaparlamentet understryker den strategiska betydelsen av att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen genom samarbete med Ukraina, med associerade länder inom ramen för det samarbete som inrättats inom ramen för avtalet om

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet[8], med likasinnade länder utanför EU samt med länder med vilka EU har undertecknat säkerhets- och försvarspartnerskap. Parlamentet betonar i detta avseende att den ukrainska försvarsindustrin har förvärvat viktig teknisk expertis och know-how på grundval av lärdomarna från de ukrainska väpnade styrkornas erfarenheter på slagfältet och erkänner den föreslagna drönaralliansen med Ukraina. Parlamentet rekommenderar att flaggskeppsprojekten i möjligaste mån och med full respekt för EU:s och medlemsstaternas säkerhetsintressen ska vara öppna för deltagande av Ukraina, associerade länder samt länder som har undertecknat ett säkerhets- och försvarspartnerskap med EU, i syfte att hantera de långsamma innovationscyklerna i EU, koppla samman forskning, utveckling och produktion samt säkerställa kontinuerlig teknisk utveckling.

Identifiering och säkerställande av det rätta sättet att upprätta och genomföra flaggskeppsprojekt

13. Europaparlamentet betonar att flaggskeppsprojektens mål måste anpassas till EU:s överenskomna försvarsmål och vara samstämmiga med Natos mål för förmågeutveckling. Parlamentet betonar vidare att de bör inriktas på innovativa tekniska områden för försvar och bidra till utvecklingen av avancerade försvarsförmågor som svarar mot kraven i modern krigföring, inbegripet det ökande behovet av att bygga nätverk för militära operationer, trupper och vapen inom flera områden, att säkerställa cyberförsvar, att utveckla verktyg för insamling, lagring, behandling och delning av underrättelseuppgifter samt för obemannade system och AI-baserat beslutsstöd, att genomföra djupgående och exakta attacker och att motverka drönarattacker. Parlamentet framhåller betydelsen av en etisk och ansvarsfull användning av AI-system i full förenlighet med internationell humanitär rätt.

14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och EU:s medlemsstater att integrera cyberområdet och digital teknik i EU:s centrala försvarsprioriteringar för att säkerställa datasuveränitet och kollektiv beredskap mot hybrid- och cyberhot. Parlamentet betonar att säkerställande av cybersäkerhet och cyberresiliens bör vara ett övergripande mål för alla flaggskeppsprojekt, så att man kan säkerställa säker digital infrastruktur, skydd av ledningssystem samt integritet i dataflöden på alla operativa områden, i enlighet med EU:s politik för cyberförsvar och prioriteringarna i den strategiska kompassen.

15. Europaparlamentet betonar behovet av flaggskeppsprojekt som omfattar rymdområdet – ett strategiskt område som blir alltmer militariserat – eftersom det är ett område som flera

---

8 EUT L 1, 3.1.1994, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

säkerhetsrelaterade verksamheter är beroende av, till exempel säker kommunikation och insamling av underrättelser. Parlamentet betonar vidare att man behöver integrera flaggskeppsprojekt med strategisk transport- och logistikinfrastruktur, såsom gränsöverskridande korridorer för militär rörlighet och infrastruktur med dubbla användningsområden, särskilt i östra och sydöstra Europa, eftersom de är kritiska för snabba insatser och resiliens utmed den östra flanken.

16. Europaparlamentet betonar att flaggskeppsprojekt bör syfta till att främja närmare samarbete och innovation i styrningsmekanismer på EU-nivå och bland EU:s medlemsstater, och uppvisa bästa praxis för en gemensam och samordnad strategi för det europeiska försvaret, samtidigt som man tar i beaktande de kunskaper som förvärvats i Ukraina om hur modern krigföring bedrivs. Parlamentet betonar att kommissionen bör fastställa tydliga strategier på kort, medellång och lång sikt för att utveckla flaggskeppsprojekt och säkerställa att långsiktiga forsknings-, utvecklings- och innovationsinsatser samordnas på ett samstämmigt sätt med kortsiktiga investeringar i kritisk försvarskapacitet, i syfte att garantera både tekniska framsteg och omedelbar operativ beredskap. Parlamentet betonar vidare att god styrning av flaggskeppsprojekt måste bygga på en gemensam vision hos och ändamålsenlig samordning mellan deras ”programmatiska aktörer”, det vill säga kommissionen, regeringarna, de militära högkvarteren samt organen för offentlig upphandling i EU:s medlemsstater och försvarsindustriföretag. Parlamentet anser att flaggskeppsprojekt skulle kunna dra nytta av och bygga vidare på det befintliga samarbetet inom ramen för Pesco-projekt och projekt inom Europeiska försvarsfonden.

17. Europaparlamentet erkänner att flera europeiska försvarsföretag redan deltar i stora transnationella samarbetsprojekt på olika områden med kopplingar till säkerhet. Parlamentet framhåller att dessa fallstudier kan tjäna som exempel för utformning och förvaltning av flaggskeppsprojekt. Parlamentet betonar att flaggskeppsprojekt, utöver utvecklings- och produktionsfaserna, också bör säkerställa inrättandet av gemensamma ramar för drift, underhåll och livscykelhantering på unionsnivå.

18. Europaparlamentet erkänner inrättandet av europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse som ett nytt verktyg inom ramen för Edip. Parlamentet erkänner att flaggskeppsprojekten också skulle kunna utvecklas inom dess ram. Parlamentet noterar att europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse kan utvecklas i samband med strukturer för europeiska försvarsmaterielprogram. Parlamentet betonar att europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse bör förbättra leveranskedjors interoperabilitet och resiliens och fortsätta att fullt ut komplettera Natos förmågeplanering som slås fast i färdplanen för försvarsberedskap 2030 – för att bevara freden.

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att sträva efter fullständig begreppsmässig och förfarandemässig anpassning mellan genomföranderamarna för flaggskeppsprojekt och befintliga instrument såsom Pesco, Europeiska försvarsfonden, Edip och europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse, så att dessa instrument fungerar på ett samstämmigt sätt och ömsesidigt förstärker varandra inom EU:s försvarsstruktur. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen att klargöra hur europeiska projekt av gemensamt intresse ska struktureras och kombineras i praktiken för att bilda ett flaggskeppsprojekt, inbegripet nödvändiga styrnings-, sekvens- och samordningsmekanismer.

20. Europaparlamentet betonar behovet av att främja starkare synergier mellan forskning, innovation och industriell utveckling inom EU:s försvarsekosystem. Parlamentet erkänner i detta avseende den bidragande roll som relevanta berörda parter spelar, såsom forskningsorganisationer, akademiska institutioner, innovationsnav, teknikcentrum samt test- och certifieringsorgan från alla medlemsstater. Parlamentet efterlyser att så många industriella aktörer som möjligt inkluderas i flaggskeppsprojekten, särskilt midcap-bolag, små och medelstora företag samt uppstartsföretag, för att göra det möjligt att sprida innovation över den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens hela spektrum och stärka den europeiska försörjningstryggheten. Parlamentet efterlyser inrättandet av en högnivågrupp för den europeiska försvarsindustrin för att säkerställa ett ändamålsenligt samarbete och för en närmare dialog och kontakt med industrin över hela Europa.

21. Europaparlamentet understryker vikten av att säkerställa ett balanserat geografiskt deltagande i flaggskeppsprojekt, som bör syfta till medlemsstaternas bredast möjliga deltagande, inbegripet de med framväxande försvarsindustrier. Parlamentet betonar att flaggskeppsprojekt bör göra det möjligt för alla deltagande medlemsstater att dra fördel av tekniska framsteg och produktionskapacitet samt bidra till att stärka förmågorna och resiliensen i hela unionen. Parlamentet betonar också att dessa projekt bör förbli öppna för nya medlemsstater att ansluta sig till och att ytterligare medlemsstaters deltagande över tid bör uppmuntras och underlättas. Parlamentet efterlyser flexibla och inkluderande samfinansieringsmekanismer som säkerställer att alla medlemsstater oavsett ekonomisk storlek kan delta i flaggskeppsprojekt på ett meningsfullt sätt.

22. Europaparlamentet understryker vikten av att stärka den regionala dimensionen i EU:s försvarsindustristrategi och betonar de potentiella effekterna av flaggskeppsprojekt när det gäller tekniska spridningseffekter, ekonomiska fördelar, kvalificerad sysselsättning och social sammanhållning mellan regioner i EU. Parlamentet uppmanar till att regionala och lokala myndigheter blir inblandade

och att EU:s regioner ges möjlighet att dra nytta av flaggskeppsprojekt för att främja gemensamt ansvar i försvarsfrågor.

23. Europaparlamentet betonar behovet av att förhindra att militär teknik, särskilt känslig ny teknik och kritiska produkter med dubbla användningsområden, i synnerhet på områdena rymdteknik, kvantteknik och AI, överförs till fientliga länder eller systemrivaler utanför EU. Parlamentet uppmanar de medlemsstater som deltar i flaggskeppsprojekt att stärka samordningen och att åta sig att följa gemensamma strategier samt att fastställa och enas om en gemensam strategi och gemensamma villkor för beviljande av exportlicenser till icke deltagande länder utanför EU för produkter som härrör från flaggskeppsprojekt.

24. Europaparlamentet efterlyser inrättandet av en samordnad riskbaserad exportkontrollmekanism bland medlemsstater som deltar i flaggskeppsprojekt och att denna är anpassad till målen i EU:s strategiska kompass och förenlig med medlemsstaternas nationella befogenheter, privilegier och internationella skyldigheter, inbegripet inom ramen för Nato.

Styrning av flaggskeppsprojekt och parlamentets roll

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att dessutom lägga fram förslag till flaggskeppsprojekt som behandlar utvecklingen av försvarsförmågor och gör det möjligt för medlemsstaterna att bättre anpassa de nationella insatserna till EU:s överenskomna försvarsmål och i samstämmighet med Natos relevanta mål för förmågeutveckling. Parlamentet framhåller att projektförslagen bör ta hänsyn till de särskilda behoven i de medlemsstater som är mest utsatta för risken att konventionella militära hot och hybridhot förverkligas. Parlamentet understryker vikten av att involvera försvarsindustrier i att fastställa prioriteringar för och omfattningen av framtida flaggskeppsprojekt.

26. Europaparlamentet betonar att urvalet av flaggskeppsprojekt bör vara meritbaserade och förlita sig på transparenta förfaranden som säkerställer ett balanserat geografiskt deltagande och förhindrar att beslutsfattandet eller de industriella fördelarna koncentreras till ett begränsat antal medlemsstater.

27. Europaparlamentet rekommenderar att kommissionen, unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik samt Europeiska försvarsbyrån deltar i en rådgivande, stödjande och samordnande roll för att underlätta genomförandet av flaggskeppsprojekten. Parlamentet understryker den avgörande roll som Europeiska unionens militära kommitté spelar när det gäller att ge strategisk militär rådgivning och utfärda rekommendationer till kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik, särskilt rörande utveckling, bedömning och översyn av förmågemål, och efterlyser i

detta avseende att kommittén formellt inkluderas i styrningsramen för flaggskeppsprojekt.

28. Europaparlamentet åtar sig att utöva sin granskande, lagstiftande och budgetmässiga roll i samband med samordning, genomförande och finansiering av flaggskeppsprojekt på grundval av regelbundna och omfattande upplysningar och rapporter från kommissionen. Parlamentet framhåller sin roll som budgetmyndighet och sitt ansvar när det gäller användningen av EU-medel. Parlamentet efterlyser regelbunden offentlig rapportering och parlamentarisk granskning för att säkerställa ansvarsskyldighet och främja förtroendet för flaggskeppsprojekt.

Säkerställande av finansiering av flaggskeppsprojekt på lång sikt

29. Europaparlamentet uppmanar till tillräcklig och särskilt avsatt finansiering inom nästa fleråriga budgetram för att säkerställa en långsiktig finansiering av flaggskeppsprojekt. Parlamentet understryker behovet av tillräcklig och lämplig finansiering för flaggskeppsprojekt som inte äventyrar de medel som anslås till andra strategiska områden i EU:s budget som är avsedda för försvar. Parlamentet framhåller behovet av att avsätta en del av denna finansiering till initiativ för utbildning, kompetensutveckling och behållande av talanger.

30. Europaparlamentet understryker att gemensam utveckling av försvarsförmågor på unionsnivå kan skapa betydande stordriftsfördelar, minska kostnaderna och säkerställa att offentliga medel och skattebetalarnas pengar används på det effektivaste och mest ansvarsfulla sättet.

31. Europaparlamentet delar Europeiska revisionsrättens iakttagelse om Edip-förslaget att den tid som krävs för att slutföra flaggskeppsprojekt sannolikt kommer att överskrida den tvååriga genomförandeperiod som föreskrivs i Edip. Parlamentet betonar därför att för att flaggskeppsprojekt ska kunna få finansiering från Edip måste de berörda medlemsstaterna åta sig att samfinansiera dem under hela löptiden, långt längre än en inledande tvåårsperiod. Parlamentet framhåller vikten av långsiktig planering för hållbara investeringar och för industriell kontinuitet för att säkra Europas strategiska oberoende.

32. Europaparlamentet betonar att medfinansieringen av flaggskeppsprojekt bör bygga på sund förvaltning och budgetplanering, kostnadseffektivitet och transparens. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att fastställa delmål, prestationsindikatorer, regelbundna finansiella kontroller samt översyner av utgifter som uppkommit i samband med genomförandet av flaggskeppsprojekt.

33. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att överväga att systematiskt öronmärka en del av de nationella försvarsbudgetarna för utveckling av partnerskapsinitiativ och upphandling av försvarsmateriel som produceras inom ramen för flaggskeppsprojekt på områden där gemensamma insatser skapar mervärde, i enlighet med artikel 4.2 i EU-fördraget och artikel 346 i EUF-fördraget.

34. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna till att samordna nationell budgetplanering på försvarsområdet med Natos förmågemål för att säkerställa komplementaritet och undvika att resurserna fragmenteras. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att undersöka olika sätt att inrätta ett finansieringsinstrument utanför budgeten som skulle möjliggöra en sammanslagning och ett ömsesidigt utnyttjande av vissa delar av de nationella försvarsbudgetarna på EU-nivå, för att täcka flaggskeppsprojektens hela livscykel.

°

° °

35. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Nato, Natos parlamentariska församling, EU:s säkerhets- och försvarsbyråer samt medlemsstaternas regeringar och parlament.